

Hvad har byen, borgerne og biodiversiteten med hinanden at gøre?

Rasmus Vincentz

Habitats

Det Grønne Råd - Gladsaxe

17. November 2022

HABITATS
SKAB PLADS
TIL NATUREN

VILD MED
VILJE

Lidt om mig

- Uddannet i samfundsvidenskab og økonomi med fokus på bæredygtighed (2005)
- Stifter af virksomheden Habitats (2011)
- Stifter af Foreningen Vild Med Vilje (2016)
- I dag direktør i Habitats og medlem af bestyrelsen for Vild Med Vilje

‘Habitats får en vildere verden til at virke’

Habitats ApS

- Etableret 2011
- Sagsorienteret (purpose driven) der arbejder med biodiversitet
- Laver mange former for indsatser der fremme en mere vild og mangfoldig natur
- Som rådgivere, designere, formidlere og udvikler af nye ideer
- Har 9 medarbejdere og et tæt netværk af specialister

Udgivelse for Naturstyrelsen (Habitats 2013)

Det første katalog om biodiversitet i byen i Danmark

Samler viden og udvikler ideer til at kombinere byudvikling og biodiversitet

Koble tiltag med regnvandshåndtering, byggeri, sundhed og drift.

HABITATS
SKAB PLADS
TIL NATUREN

Vild Med Vilje

- Udspringer af Habitats
- En forening med dobbelt formål:
Vedtægter:
  - At skabe konkrete projekter med fremmer en vild, rig og mangfoldig natur
  - At udbrede et natursyn der giver plads til en mere vild, rig og mangfoldig natur
- Et registreret varemærke
- En bevægelse for vildere natur
- Laver event, nyheder, debatter og undervisning

VILD MED
VILJE

Vedtægter for Foreningen Vild Med Vilje – november 2016

1. Formål

Stk. 1 Foreningen Vild Med Vilje har to formål

1. At skabe konkrete og lokale projekter der fremmer en vild, rig og mangfoldig natur.
2. At udbrede et natursyn der giver plads til en mere vild, rig og mangfoldig natur

Vild Med Vilje - status

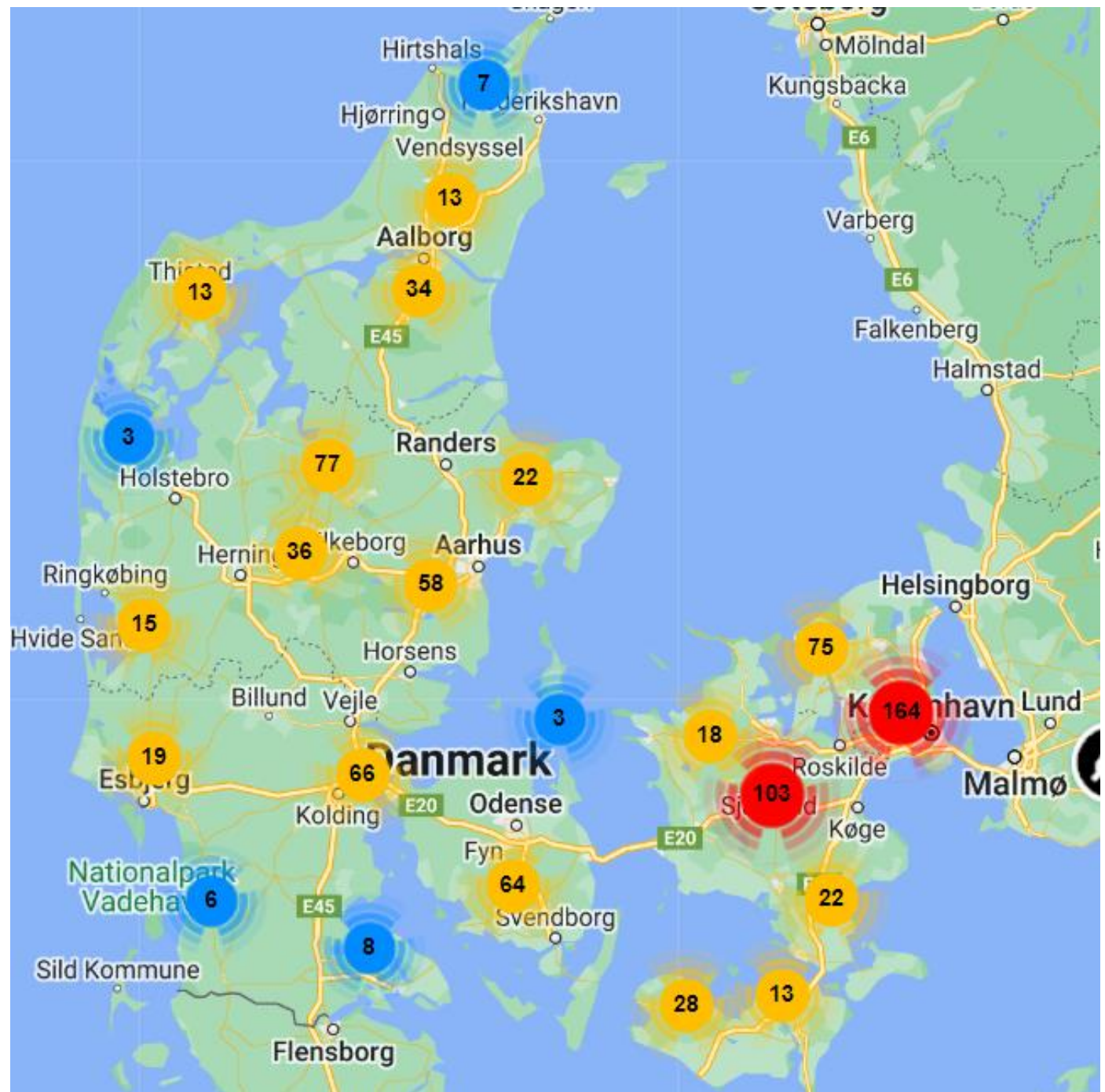
- 120+ store medlemmer (kommuner, virksomheder og andre organisationer)
- Levende Facebook-gruppe over 34.600 medlemmer
- Professionelt sekretariat
- Ansøgninger om større projekter og udvikling
- 2 pladser i bestyrelser for Naturnationalparker

WILD
MED
VILJE

Det afmærkede område her i Amorparken vil fra 1. juli til 1. oktober 2011 få lov til at vokse frit. Det er altså ikke fordi gartneren tager sig en fri dag, men fordi bynaturen vokser sig højt, men fordi bynaturen

875 private Vild Med Vilje arealer registreret i DK (November 2022)

Hvad er problemet
med "biodiversitet"?

'Biodiversitetskonventionen' 1992

UNITED NATIONS

1992

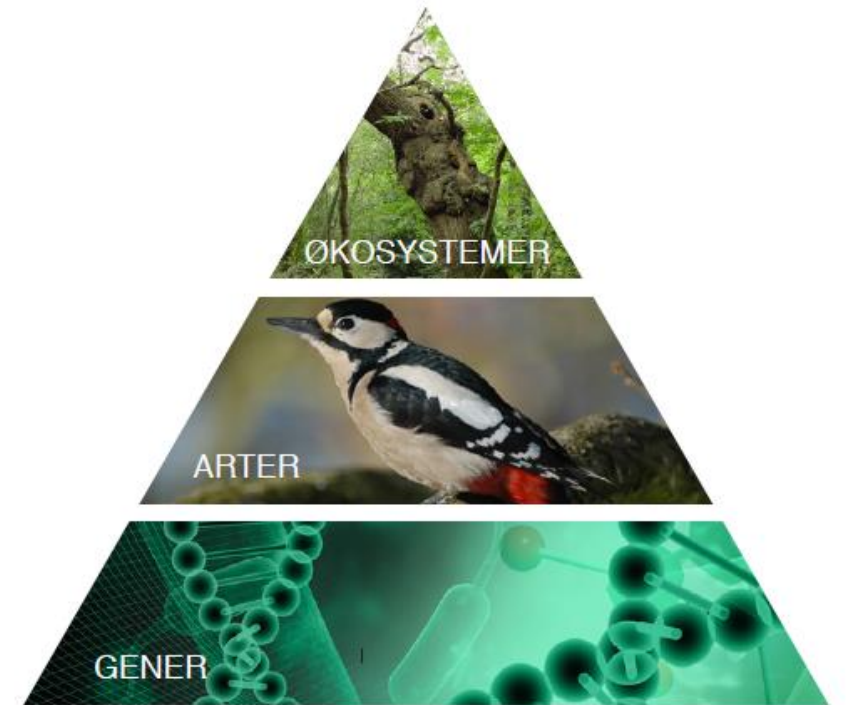
Article 1. Objectives

The objectives of this Convention, to be pursued in accordance with its relevant provisions, are the conservation of biological diversity, the sustainable use of its components and the fair and equitable sharing of the benefits arising out of the utilization of genetic resources, including by appropriate access to genetic resources and by appropriate transfer of relevant technologies, taking into account all rights over those resources and to technologies, and by appropriate funding.

FN's Definitionen af biodiversitet

“Mangfoldigheden af levende organismer fra alle kilder, herunder bl.a. terrestriske, marine og andre akvatiske økosystemer, og de økologiske strukturer de indgår i, hvilket omfatter mangfoldigheden inden for de enkelte arter og mellem arter samt økosystemernes mangfoldighed.”

(1992 Konventionen for Biologisk Mangfoldighed)

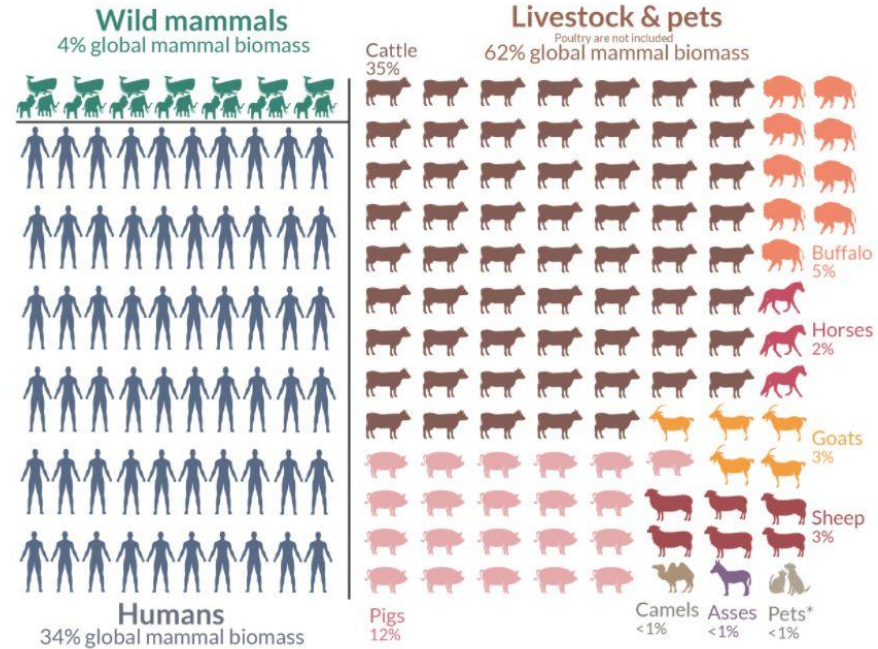

Hvordan verden faktisk ser ud

Distribution of mammals on Earth

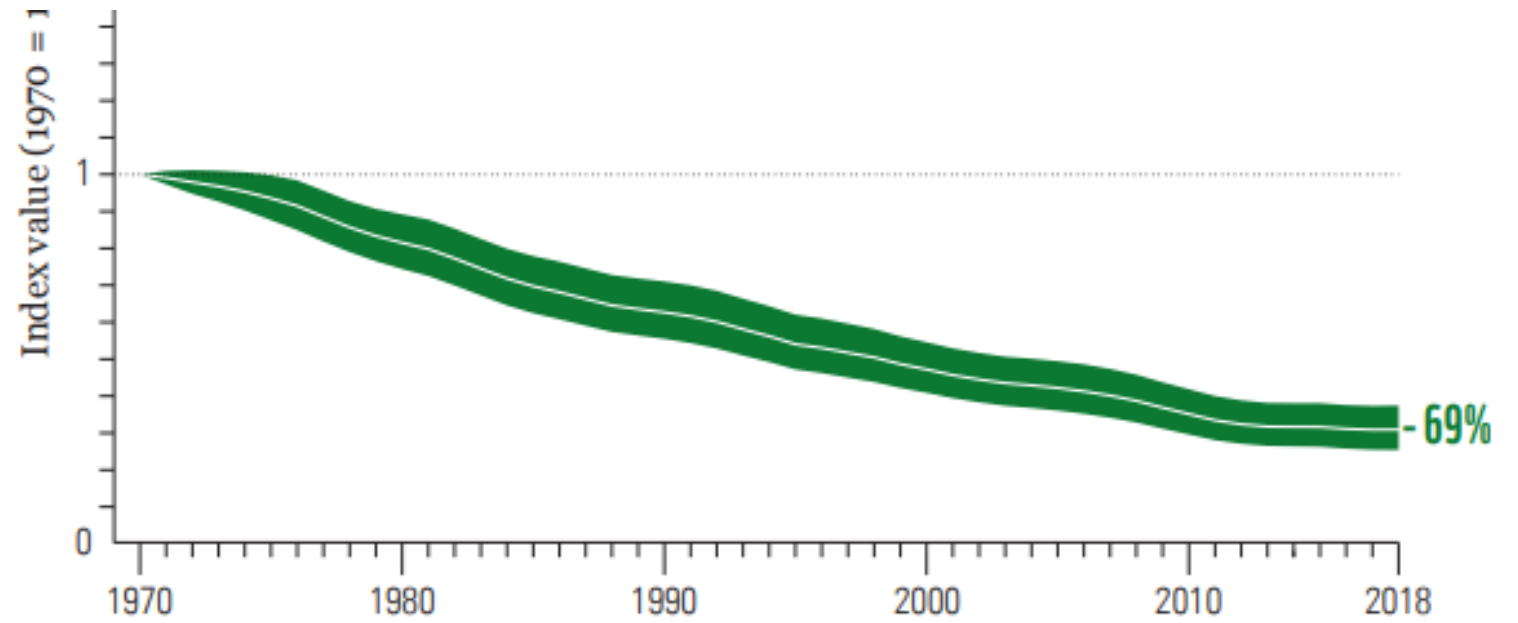
Our World in Data

Mammal biomass is shown for the year 2015. or or = 1 million tonnes carbon (C)

*Bar-On et al. (2018) provide estimates of livestock only, without estimates of mammalian pets (e.g. cats and dogs). Pets have been added as an additional category based on calculations from estimates of the number of pets globally and average biomass.
Data source: Bar-On et al. (2018). The biomass distribution on Earth. Images sourced from: The Noun Project.
OurWorldinData.org - Research and data to make progress against the world's largest problems. Licensed under CC-BY by the author Hannah Ritchie.

Figure 3: The global Living Planet Index (1970 to 2018)
The average change in relative abundance of 31,821 populations, representing 5,230 species monitored across the globe, was a decline of 69%. The white line shows the index values and the shaded areas represent the statistical certainty surrounding the trend (95% statistical certainty, range 63% to 75%).
Source: WWF/ZSL (2022)¹⁰⁴.

Living Planet Report 2022

IPBES 2021

Drivers of Biodiversity Loss

CHANGES IN LAND AND SEA USE

Over **one-third** of the world's land surface and nearly **three-quarters** of freshwater resources are used for crop or livestock production.

DIRECT EXPLOITATION OF ORGANISMS

From 1990-2015, **290 million hectares** of native forest cover has been lost from wood harvesting, whereas planted forest cover **increased by 110 million hectares**.

CLIMATE CHANGE

Since 1980 GHG emissions have **doubled**, causing at least a **0.7°C increase** in global temperatures.

INVASIVE ALIEN SPECIES

Records of alien species have **increased by 40%** since 1980, making nearly one-fifth of the Earth at risk of plant and animal invasions, which impacts native species and ecosystem functions.

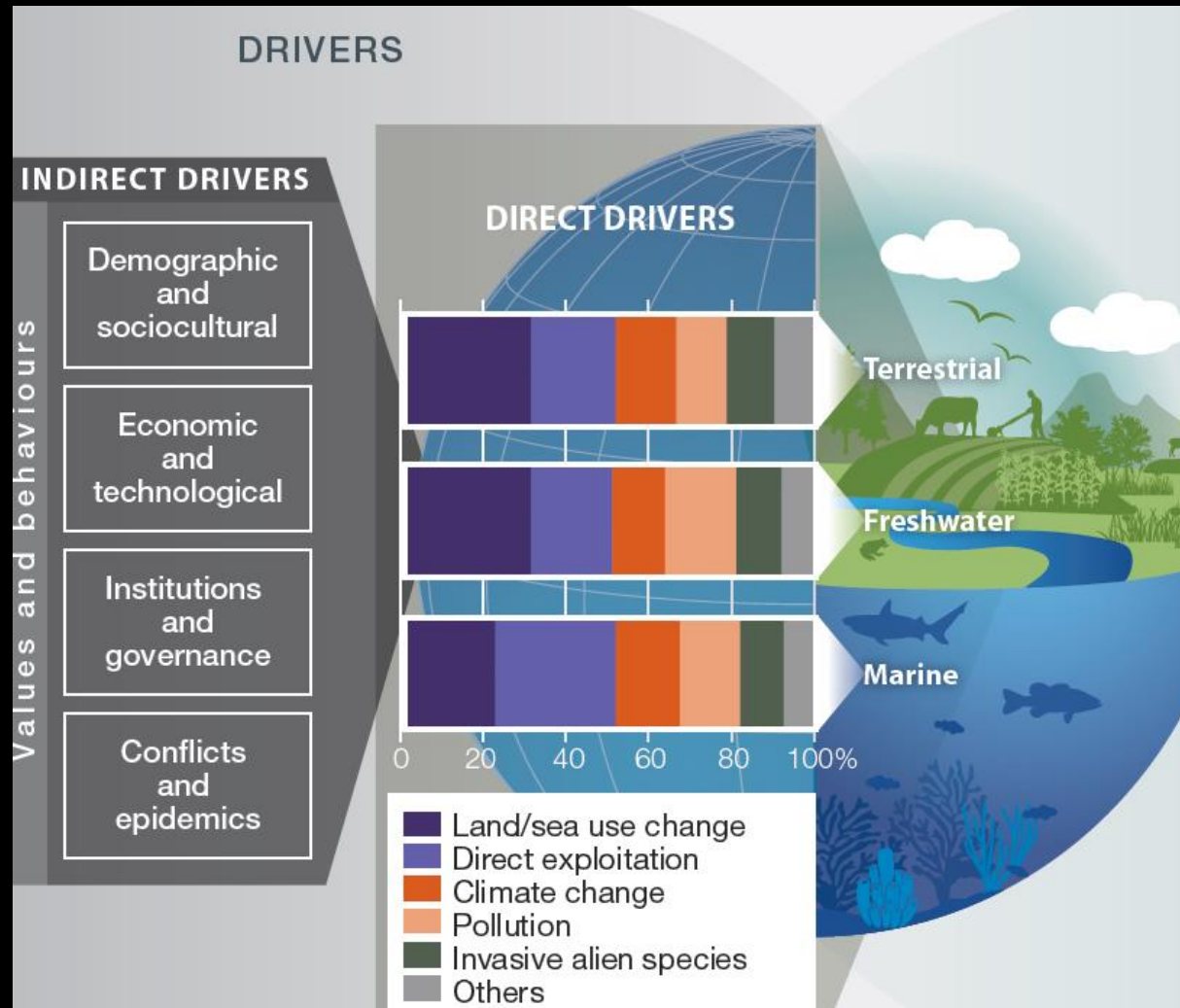
POLLUTION

Marine plastic pollution has **increased tenfold** since 1980, affecting at least **267 species** (86% of marine turtles, 44% of seabirds and 43% of marine mammals).

300–400 million tons of heavy metals, solvents, toxic sludge and other wastes from industrial facilities are dumped into the world's waters each year.

Et bredere perspektiv på drivers

Nedgang af biodiversitet i DK

(udvalgte artsgrupper)

Dagsommerfugle

99	Danske arter
113	Behandlede arter
75	Rødlistevurderede arter
35	Rødlistede arter
14	Truede arter
12	Regionalt uddøde arter

Bier

292	Danske arter
292	Behandlede arter
244	Rødlistevurderede arter
107	Rødlistede arter
56	Truede arter
19	Regionalt uddøde arter

Fugle

Næsten 3 millioner fugle er forsvundet fra det åbne land

TIRSDAG 6. FEBRUAR 2018 *BEMÆRK! DETTE ER EN ÆLDRE NYHED!*

Danmark har på 40 år mistet over 2,9 mio. fugle af de 22 arter, som er særlig knyttet til agerlandet. Det viser nye beregninger fra Dansk Ornitologisk Forening, skriver bladet Fugle & Natur.

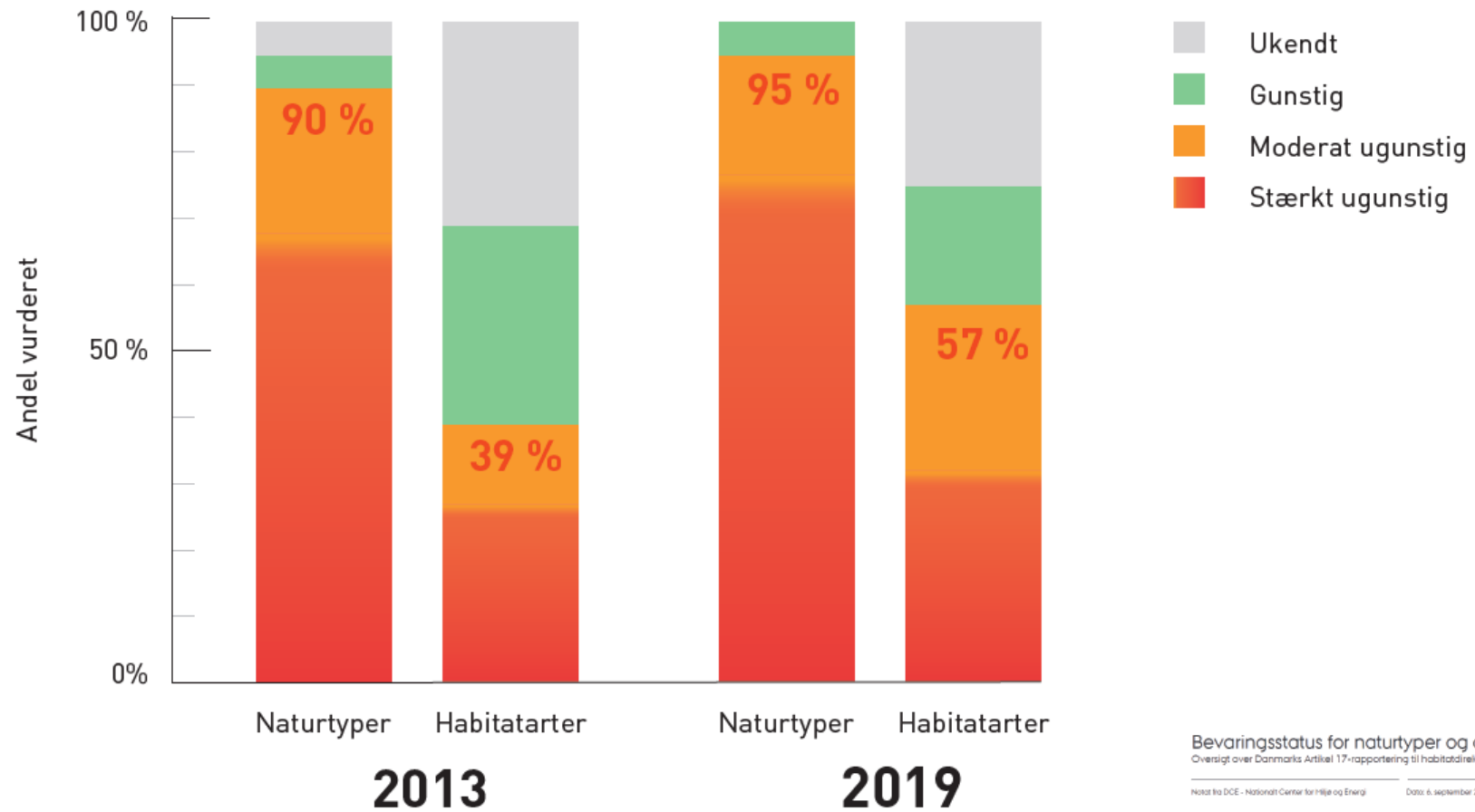
Pressemeddelelse fra Fugle & Natur

Sanglærken er i frit fald. Danmark har mistet flere end 1,6 millioner sanglærker. Foto: Hans Henrik Larsen

Bevaringsstatus for naturtyper og arter i Danmark

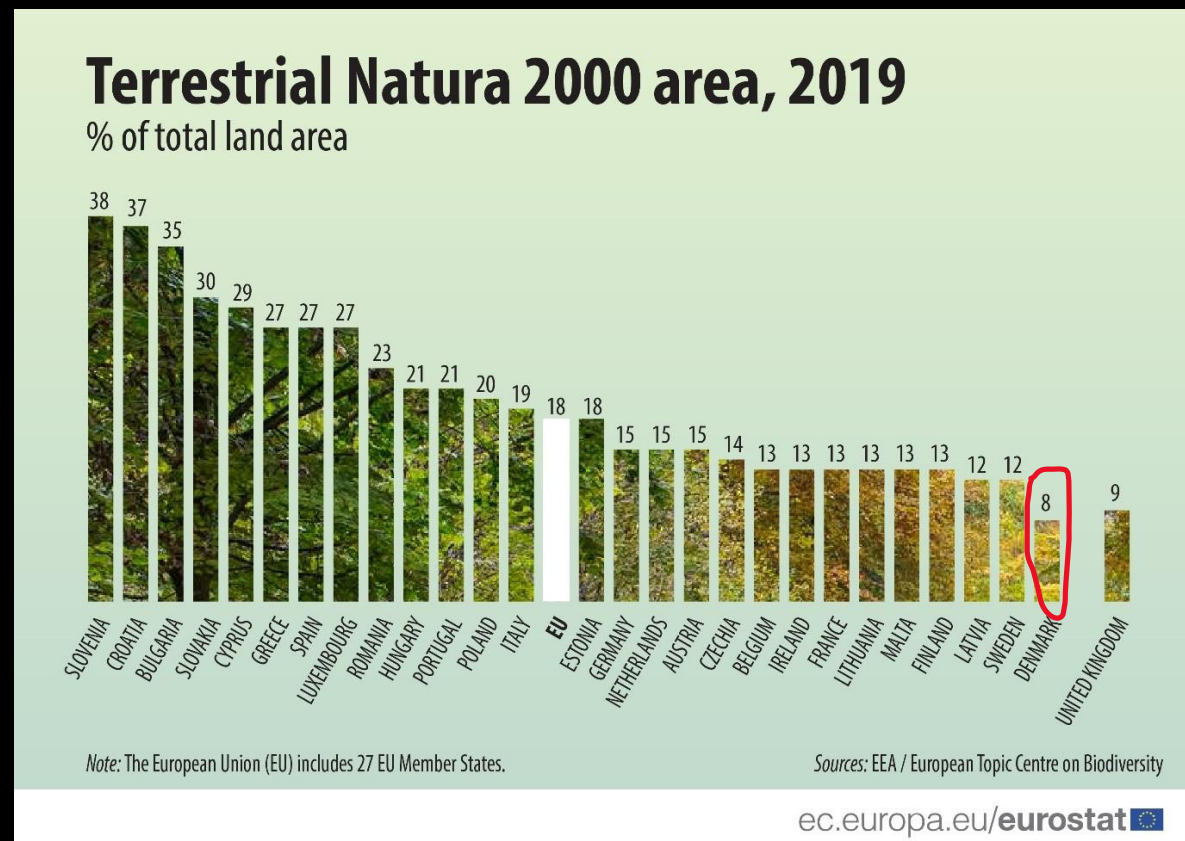
Bevaringsstatus for naturtyper og arter
Oversigt over Danmarks Artikel 17-rapportering til habitatdirektivet 2019

Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

Dato: 6. september 2019

Danmark er bundskraber EU (1)

- Kilde: Euro stat (2020)

Danmark er bundskraber EU (2)

- Kilde: EEA State of Nature in EU 2020

Figure 3.13 Conservation status of species at Member State level

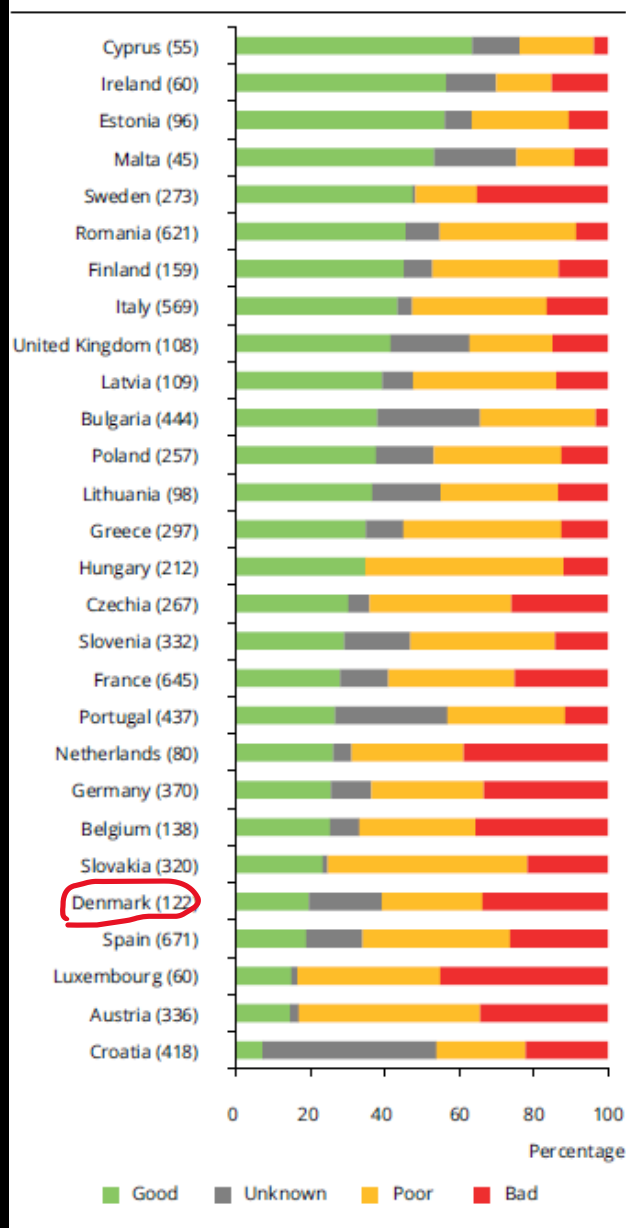
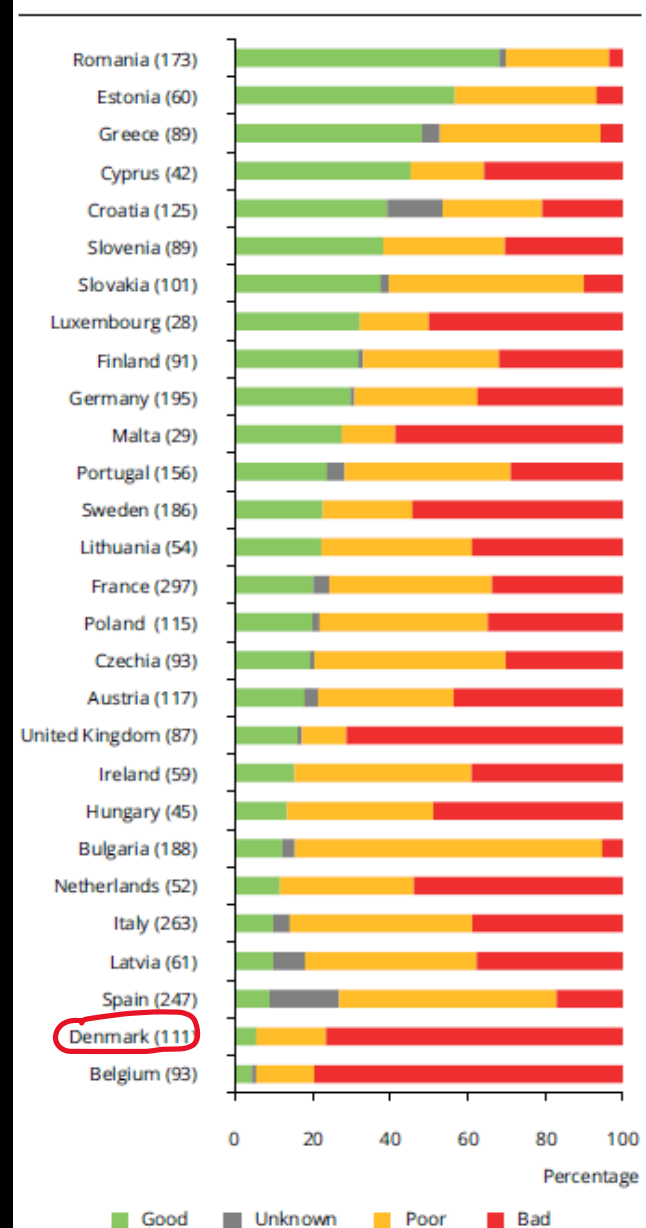

Figure 3.8 Conservation status of habitats at Member State level

ipbes

Science and Policy
People and Nature

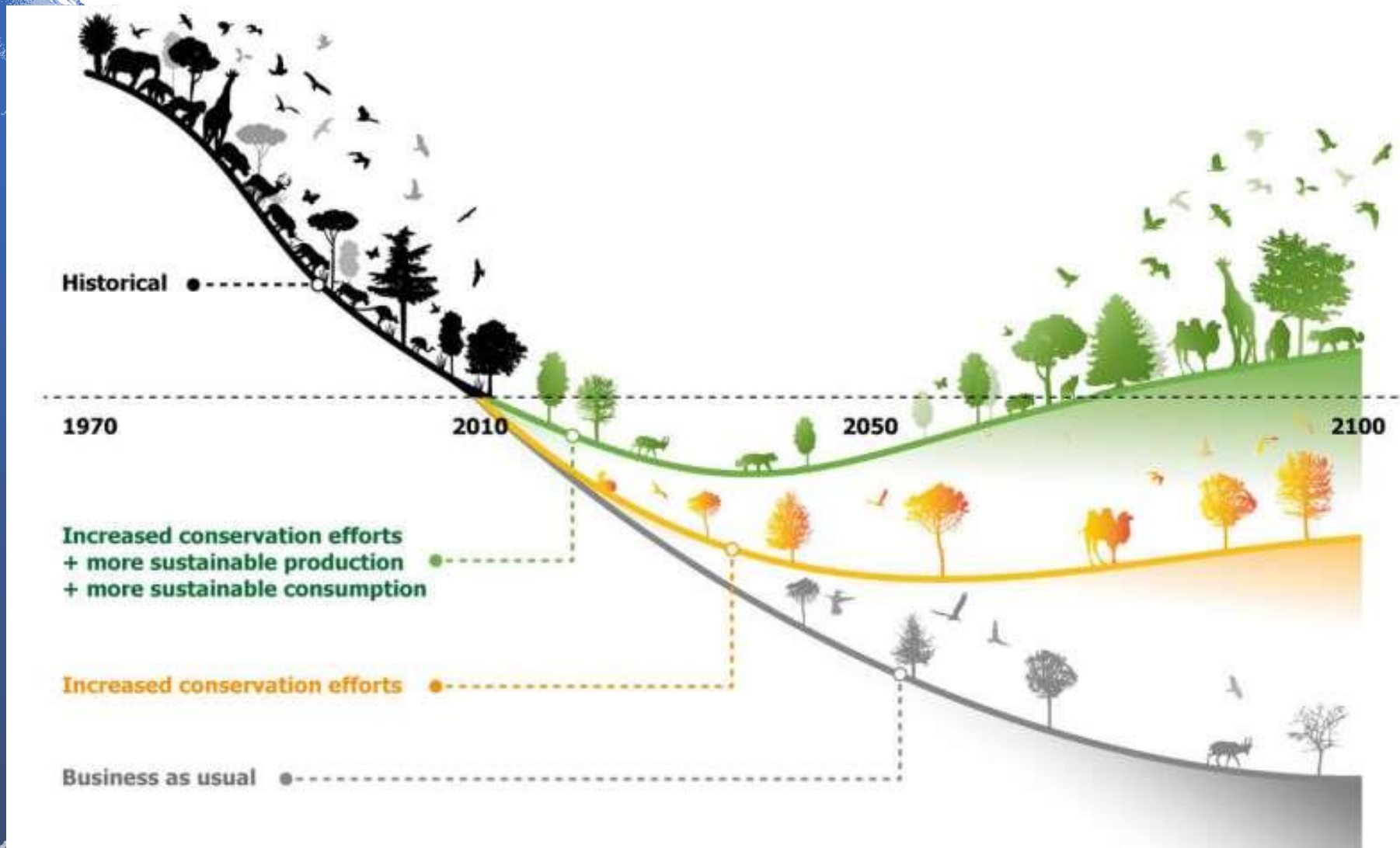

”Tilstanden for økosystemer, som vi og alle andre arter er afhængige af, forværres hurtigere end nogensinde. Vi eroderer grundlaget for vores økonomier, levebrød, fødevarer sikkerhed, sundhed og livskvalitet over hele verden.”

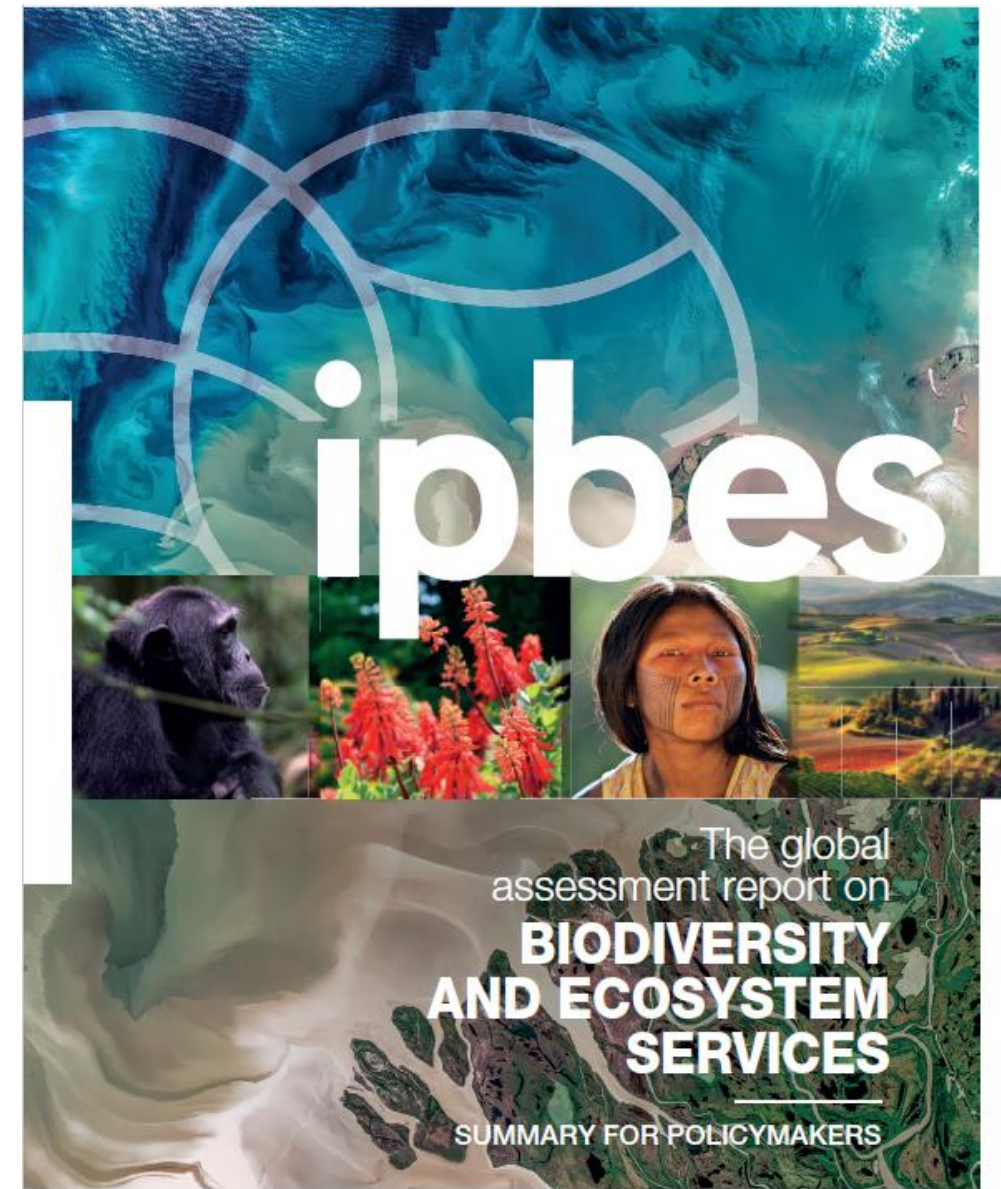
(IPBES-formand, Sir Robert Watson - maj 2019)

”Tab af økosystemer og deres tjenester har vidtrækkende og langsigtede konsekvenser for mennesker globalt, især for oprindelige folk og lokalsamfund, der er direkte afhængige af økosystemer, for at opfylde basale behov.” (IPCC AR6 WGII SPM 2022)

Biodiversitet globalt: 'bending the curve'

This artwork illustrates the main findings of the article, but does not intend to accurately represent its results (<https://doi.org/10.1038/s41586-020-2705-y>)

C. Goals for conserving and sustainably using nature and achieving sustainability cannot be met by current trajectories, and goals for 2030 and beyond may only be achieved through transformative changes⁴ across economic, social, political and technological factors.

Past and ongoing rapid declines in biodiversity, ecosystem functions and many of nature's contributions to people mean that most international societal and environmental goals, such as those embodied in the Aichi Biodiversity Targets and the 2030 Agenda for Sustainable Development, will not be achieved based on current trajectories. These declines will also undermine other goals, such as those specified in the Paris Agreement adopted under the United Nations Framework Convention on Climate Change and the 2050 Vision for Biodiversity.

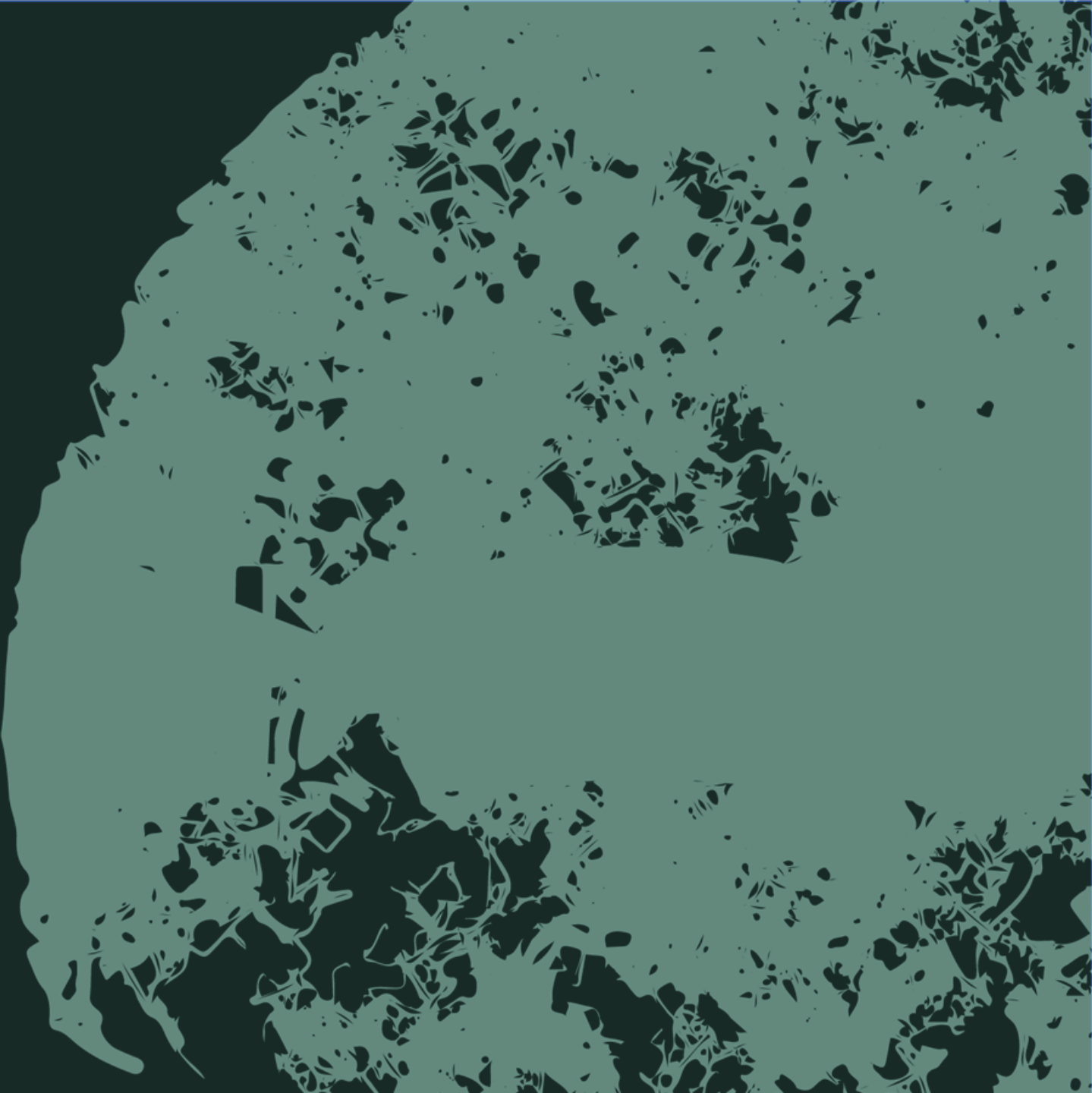

4. A fundamental, system-wide reorganization across technological, economic and social factors, including paradigms, goals and values.

Hvad kan vi sige spørgsmålet om biodiversitet handler om:

Med udgangspunkt i international politik og videnskab kan vi sige at:

- Der handler om langt mere end sjældne arter – også om systemer mm.
- Tab af arter og ødelæggelse af natur er både trist og moralsk forkert – men også et spørgsmål om liv og livskvalitet (minus SDG)
- Det handler om mere end at afsætte plads – kræver også systemiske og transformative forandringer

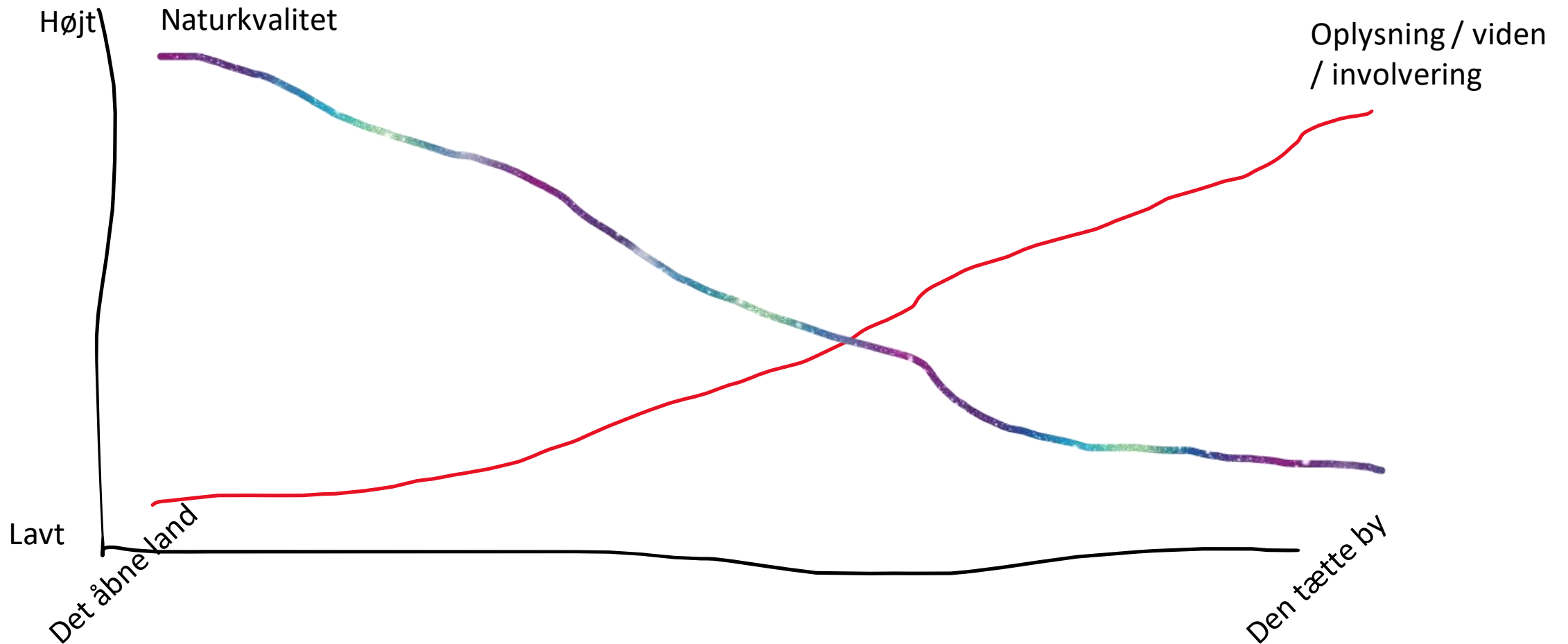

Hvordan kan man
arbejde med
biodiversitet i byer?

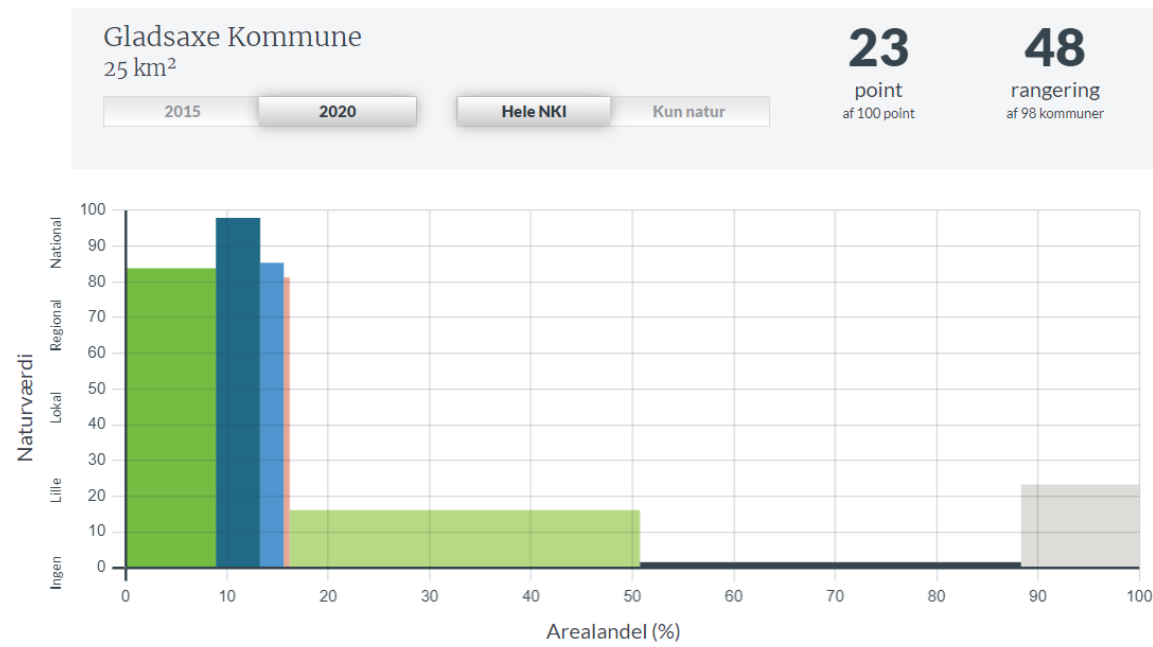
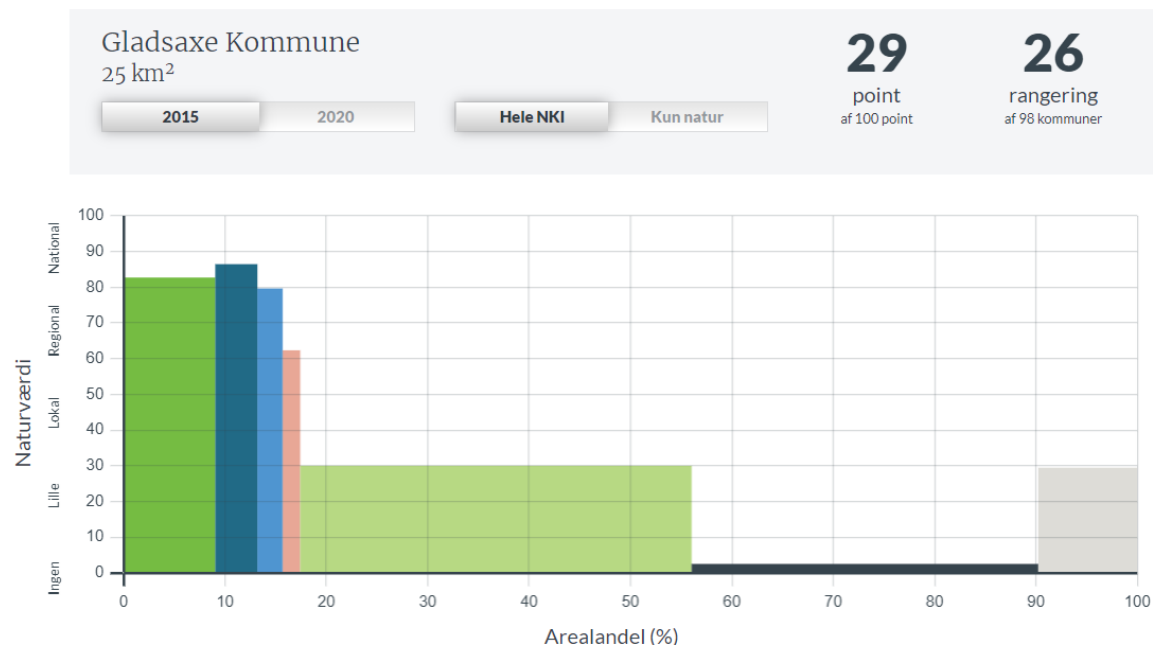

Mulighederne for indsatser for biodiversitet i det åbne land versus tætte byer

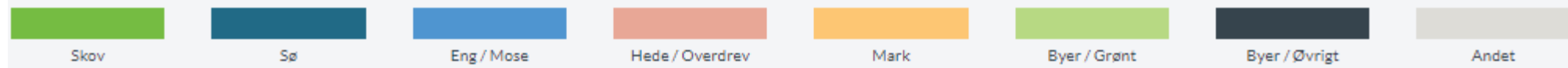

Naturkapital index 2015+2020

Kilde: Danmarks Naturfredningsforening

SIGNATURFORKLARING

KAB Vild Med Vilje

- Opstart 2019
- Mere end halvdelen af alle KAB Boligorganisationer har tilmeldt sig (19 ud af 32)
- Værktøj til naturanalyser i 45+ afdelinger
- Vi hjælper med alt fra justeringer af driften, til mindre ændringer til hele omdannelser af landskabet
- Inkl. formidle til og inddrage beboerne
- Nu ser vi også på nybyggeri og renoveringer => strategiske indsatser
- Event med ledelsen

**VILD MED
VILJE**

Infranatur Rødbyhavn BaneDanmark + Femern A/S

- Helårsgræsning med geder
- 10 geder på 14 HA
- Indhegnet område med vand og skov.

Resultat: Et biodiversitets hotspot – hybrid mellem landbrug, park og natur .

‘Hybird-landskaber’ eller
‘Hybrid-natur’

InfraNatur - Rødbyhavn

Græsningssfold (14.25 ha, 2313 m hegn)

HABITATS
SKAB PLADS
TIL NATUREN

Hvor er potentialerne?

- Naturscreening i kommuner, hos virksomheder og lign.

Naturscreening

Værktøj til prioritering af biodiversitetsindsatser

Foto: KAB

Habitats har udviklet en metode til at screene natur- og biodiversitetspotentialer på bynære arealer. Naturscreeningen skaber overblik og hjælper med at prioritere og målrette naturindsatser dér hvor der er stort biologisk potentiale. Screeningen er særlig relevant, når der skal prioriteres mellem flere arealer og forskellige indsatser på et større område f.eks. som led i en kommunal indsats for biodiversitet, i forbindelse med byudvikling eller prioritering af naturindsatser på virksomhedsarealer.

Naturscreeningen består af:

1. en GIS-baseret screening af delarealer i et udvalgt projektområde ud fra en række nøje udvalgte biodiversitetsparametre.
2. et point-score system, der scorer og rangerer arealerne efter deres biodiversitetspotentiale. Der genereres et samlet visuelt overblik og en liste over arealer med størst biodiversitetspotentiale.
3. diskussion af arealernes 'egnethed' til naturindsatser, hvor hensyn til trafikikkerhed, rekreativ brug mv. inddrages i den endelige udvælgelse af arealer.
4. fysiske arealbesøg, hvor de lokale forhold verificeres og hovedlinjerne i de kommende naturindsatser diskuteres og planlægges med rådgivning fra Habitats.

Biodiversitetsparametre

- Arealstørrelse
- Befæstelsesgrad
- Omkreds til areal ratio
- Terrænvariation
- Særlig værdifuld natur
- Artsobservationer
- Truede arter
- Artsvariation
- Vand på arealet
- Store træer på arealet
- Variation i beplantningsstruktur
- Sydvendte skråninger
- Støjniveau

Naturscreeningen resulterer i:

- Overblik over biodiversitetspotentialer blandt et større antal delarealer.
- Konkrete naturfremmende indsatser i både større og mindre skala.
- Solid faglig argumentation for prioritering af indsatser.
- Intern og ekstern viden om de valgte biodiversitetsindsatser.

Eksempel på kortlægning af arealer med potentialer for natur og biodiversitet.

Praktiske forslag til indsatser for biodiversitet i Gladsaxe

- Få så meget areal i spil som muligt – både privat, fælles og kommunalt
- Bring også bygninger i spil (inde og ude)
- Bring flere naturtyper og -processer i spil (sumpskov, krat, muldjorden, råd, mosser)
- Mobiliser virksomhederne, til både lokale tiltag og større transformationer.
- Mobiliserer borgere med viden, holdning og kultur.
- Blive en del af jagten på hybrid-projekter (de 20%) fx i boliger, i baggårde, i naturområder og på infrastruktur.
- Tænk natur og biodiversitet med i indkøb og forbrug
- Gør natur og biodiversitet til del af uddannelser og jobs.

Anbefalinger til videre proces i Gladsaxe

- Opbyg en klar forståelse for hvad biodiversitet handler om hos jer
- Afdæk jeres påvirkninger og afhængigheder af biodiversitet (inkl. værdi)
- Vælg metoder og blive opdateret på (kommende) lovgivning
- Lav klare mål og indsatser med forankring i ledelse og strategi
- Lav praktiske og synlige projekter og gør dem vildere - opskalering
- Skab opmærksomhed og få flere med (% greenwashing)
- Balance med praktiske og æstetisk hensyn mm. (undgå skyttegrave)

Videre udvikling med langt perspektiv

- Skub til den kulturelle del af indsatsen - formuler værdier og veje til en vision for samfund med biodiversitet
- Hvordan ser Gladsaxe ud når vi har løst biodiversitetsproblemerne? (visioner)
- Hvilke forståelser for mennesker og vores rolle i verden arbejder vi ud fra? (Er mennesket onde, uforenelige med natur?)
- Hvad er en særlig Gladsaxe model for løsninger? (identitet, historie, natur, erhver, forudsætninger)
- Hvilke typer og omfang af løsninger er nødvendige? (og hvornår?)
- Hvad må det koste af kroner, vaner, værdier? (og hvem skal betale?)

Værdien af naturen – overordnet

(IPBES ‘Multiple values of nature – juli 2022)

“The causes of the global biodiversity crisis and the opportunities to address them are tightly linked to the ways nature is valued in political and economic decisions at all levels”

“Conservation policies that focus on biodiversity for its own sake, may downplay other values and exclude local populations that depend on nature for their livelihoods. The use of a restricted set of values of nature that underpins many development and environmental policies is embedded in and promoted by societal norms and formal rules.”

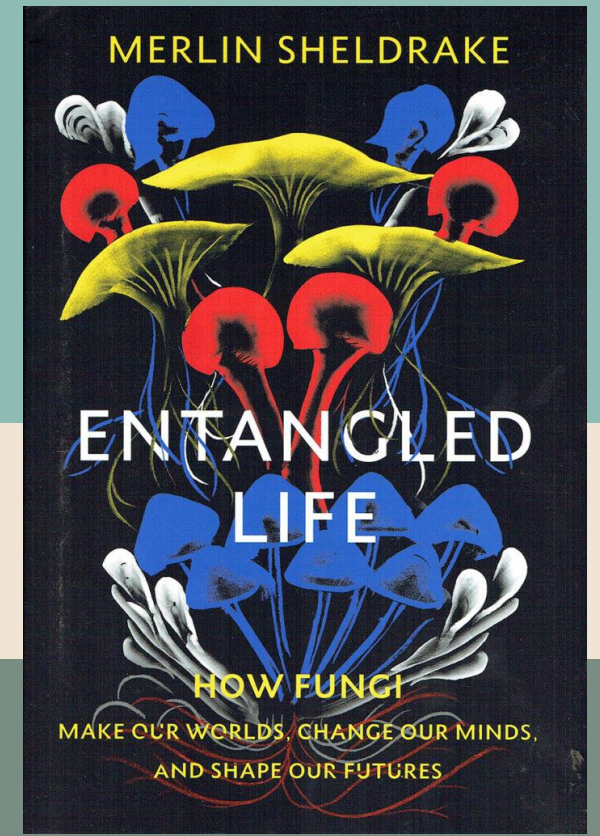
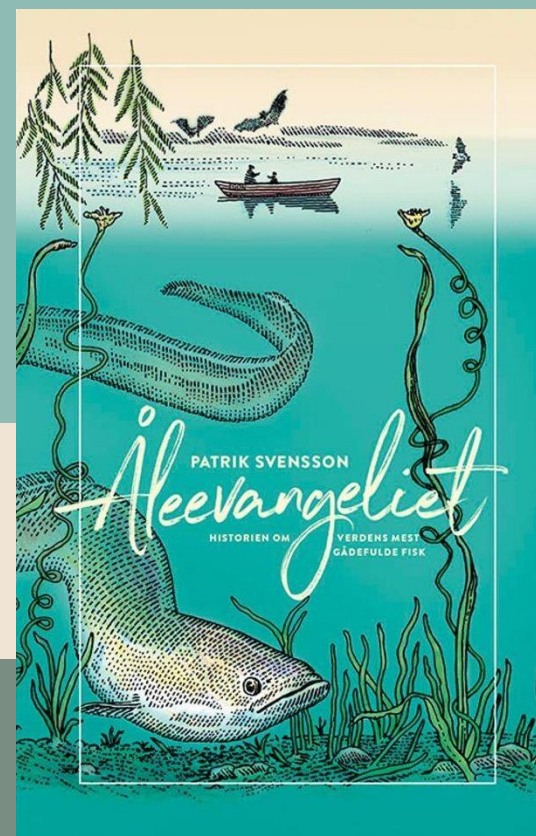
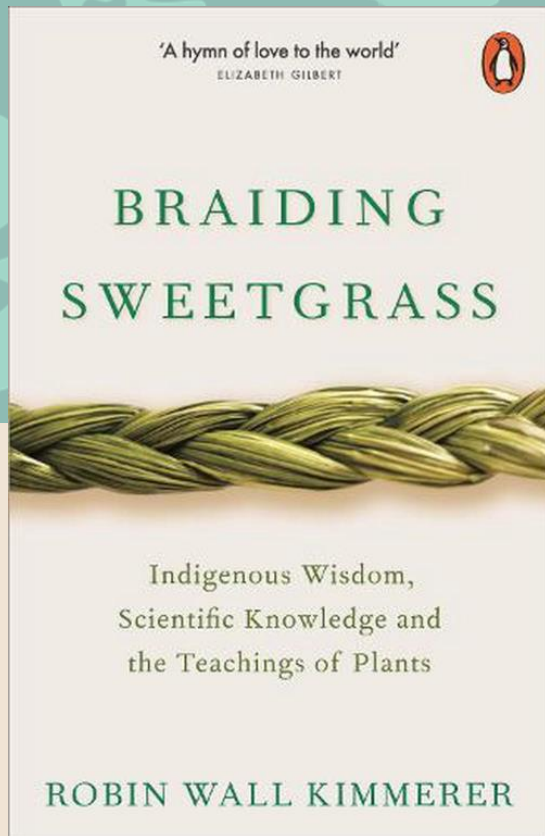
Vigtigheden af
visioner!

“Ærlig talt,
efterhånden
betragter jeg det
at forestille sig
andre og mere
positive
fremtider, som
en meget modig
og rebelsk
handling”

(Rob Hopkins, 2019, p. 111)

Opfattelsen af natur flytter sig.....

Skab plads til naturen

Habitats

Tak

Habitats ApS
rasmus@habitats.dk

”Vi arbejder for en positiv sameksistens mellem mennesker og natur”

Havet hører med til byen!

- Projektet **“Byudvikling og blå biodiversitet”** er gennemført af Habitats, Bygherreforeningen, DTU Aqua og Marint Kunskapscenter (S) - med økonomisk støtte fra VELUX FONDEN.
- Kataloget offentliggjort december 2021
- Fra forår 2022 - lancering, debat og forretningsudvikling.
- Skal lede til både øget bevidsthed om havet, og bedre biologi og byer.
- Formålet med med projektet er at udbrede kendskabet til havets udfordringer i forhold til biodiversitet, og målet er at inspirere kommuner og bygherrer til at styrke den blå biodiversitet i sammenhæng med byudvikling af tidligere, industrielle havnemiljøer

